

EERO-VEIKKO NIEMI

Kuva: Anja Ahola

Kuinka ollaan eläkkeellä?

Eläkkeellä olemiseen liittyy pari piirrettä, jotka kaikkien eläkeläisten on hyvä oppia. Yleensä kaikki oppivatkin, ennemmin tai myöhemmin.

Joskus kuulee kateellisten puhuvan, että eläkeläisten työnä on tukkia ruuhka-aikoina kauppojen käyttävät ostoskärryillään. Niin, että tavalliset ihmiset eivät pääse noudattamaan kiireisiä aikataulujaan.

Sellaisia puheita en pidä lainkaan asiallisina. Kyllä työikäisetkin osaavat kärrysä parkkeerata juuri ahtaimpiin paikkoihin. Muuten ollaan kovasti kiireistä, mutta annas olla, kun vastaan tulee työkaveri. Ei muuta kuin kärryt poikittain käytävälle tai pitkittäin maitohyllyn eteen. Sitten alkaa tulevien lomasuunnitelmien tai Mäkinen hölmön sähköauto-oston ruotiminen.

On kuitenkin olemassa myös toimintaa, joka on selkeästi varattu vain eläkeläisille. Muutkin voivat tietysti yrittää, mutta varoitan jo etukäteen. Yritys saattaa päättyä jopa väkivaltaan, ainakin terävää kielenkäyttöä joutuu kuulemaan.

Vahingossa etuileminen on ensimmäinen eläkkeen nauttijoiille jyvitetty toimintatapa. Aito vahingossa etuileminen tapahtuu niin, että ei **etuilija itseään huomaa etuilevansa**. Se vaatii paljon puhutun valikoivan eli selektiivisen kuulon lisäksi myös hyvin kehittyneen selektiivisen näön.

Ne meistä, jotka ovat suorittaneet varuskansalaispalveluksen muistavat yhden tärkeän siellä saadun opin: ei pidä kysellä liikoja. Mieluimmin ei mitään.

Selektiivinen näkö toimii juuri samalla tavalla. Katsotaan ja nähdään vain se, mitä halutaan, ei yhtään liikaa. Esimerkki selventänee: kun lähestytään kaupan kassajonoja ja huomataan jossakin jonossa vähän suurempi aukko, niin ajetaan kärryt tynesti siihen. Ei vilkuilla muualle kuin kassalle päin! Vaatii kouluttautumista ja kovaa itsekuria, että ei tule vahingossa vilkaisseeksi jonon suuntaan.

Vahingossa etuilemiseen ja valikoivaan näköön liittyy valitettavasti myös riskejä. Erityisesti liikenteessä on vaaransa. Aika ajoin näkee uutisia siitä, kuinka autoilija on kurvannut karkikolmion takaa päätielle sillä liikkujia huomioimatta. Usein jäljet ovat olleet tuhoisia.

Jos vahingossa etuiliija havaitsee itsessään tämän suuntaista liikennekäyttäytymistä, niin suosittelen lämpimästi harkitsemaan, olisiko taksikyyti tai julkinen liikenne parempi vaihtoehto. Voi niissäkin yrittää vahingossa unohtaa vaikka kytimäksun.

"Vahingossa" etuileminen on toinen, mutta vielä huomattavasti enemmän paneutumista ja opettelua vaativa toimintatapa. Sitä voi kutsua myös **tahallaan vahingossa etuilemiseksi** ja se on niin vaikeaa, että todelliset osaajat ovat harvassa. "Vahingossa" etuileminen vaatii selektiiviseltä näyttävän näön lisäksi myös täydellistä ilmeiden hallintaa. Siinä tiedetään hyvin, että jonon edellehän tässä ollaan kii-laamassa, mutta minkään ei saa antaa paljastaa tätä tietoa.

Naamalla pitää olla perusilme, ehkä vähän sellainen poissaoleva. Myös leveä hymy on hyvä vaihtoehto. Kaikkihan sen tietävät, että ei normaali ihminen julkisilla paikoilla itseksensä hymyile. "Vahingossa" etuilemisen harjoittelu vaatii yleensä sekin oppirahansa. Voin kuitenkin vakuuttaa, että opettelu kannattaa. Kun taidon on oppinut, voi sitä varovasti soveltaa jopa liikenteessä.

Tapahtuupa etuilu sitten vahingossa tai "vahingossa" niin siihen liittyy usein myös sanallinen osuus. Kun on päästy jonossa mukavasti muiden edelle, on kohteliasta jotenkin huomioida tapahtunut. Jos pysytään edelleen kassajonoesimerkissä, niin siinä tavaroita hihnalle nostellessaan voi esimerkiksi todeta huolestuneen näköisenä:

– Etuilinkohan minä nyt?

Ajoitus on tärkeää. Pitää muistaa että ei sano mitään liian aikaisin, muussa tapauksessa saattaa äkkiä löytää itsensä jonon loppupäästä.

En malta olla kertomatta lopuksi aivan tuoretta omaa kokemusta vahingossa etuilsta. Olimme eläkeläiskaverini kanssa suositussa lounaspaikassa syömässä. Parhaaseen lounasaikaan tietysti, ei meillä eläkeläisiltä nälkä lopu, vaikka työt lopetimmekin.

Paikka oli kovasti täynnä, ilmeisen suosittu siis. Ruuat maistuivat ja sitten oli kahvin aika. Suuntasin seinän vieressä olleelle kahviautomaatille, nappasin kupin ja aloin liritellä siihen kahvia. Siinä vaiheessa vasta huomasin, että automaatille oli toisesta suunnasta ainakin viiden, ellei kymmenen ihmisen jono.

Täydellinen suoritus, vaikka itse kehunkin. Myös replikointini onnistui:

– Oho, mää taisinkin nyt etuilla vähän. No, otan vaan tämän kahvin.